

De film

De film *Ik zorg er voor!*¹ duurt 30 minuten. Zes hoofdpersonen, werkzaam in de zorgverlening, vertellen over hun werk en waarom zij voor dat werk gekozen hebben. Ze zijn enthousiast over hun beroep en laten de kijker een stukje van hun dagelijkse werk zien. Ze zijn werkzaam in de gehandicaptenzorg, de thuiszorg, de kraamzorg, het ziekenhuis en de ouderenzorg.

Hoofddoel: enthousiasmeren voor het beroep van helpende, verzorgende en verpleegkundige

Subdoelen:

- de leerling kan een eigen omschrijving van zorg geven
- de leerling kan voorbeelden geven van motivatie voor het werken in de zorg
- de leerling kan overeenkomsten en verschillen benoemen tussen de gehandicaptenzorg, de ouderenzorg, de thuiszorg en de kraamzorg
- de leerling kan taken en verantwoordelijkheden van de verschillende beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg weergeven
- de leerling is in staat een aantal verschillen tussen verzorging/verpleging vroeger en nu te benoemen
- de leerling kan omschrijven wat wel en niet klopt van de beeldvorming over werken in de zorg
- de leerling is in staat de diverse loopbaanmogelijkheden in de verzorging te bediscussieren.

Doelgroep: VMBO-leerlingen in de bovenbouw, die zich willen oriënteren op hun mogelijkheden voor opleidingen en werk in hun nabije toekomst en zich willen identificeren met jonge mensen die al een beroep uitoefenen. Het betreft hier de sector Zorg en Welzijn, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de gemengde leerweg; de afdelingen Verzorging en ISP (Intrasectoraal programma Zorg en Welzijn breed).

Lesplan

Dit lesplan is bedoeld als handreiking voor de docent om deze film optimaal in te kunnen zetten bij eigen lessen. Het lesplan bestaat uit drie delen, waarvan deel I een eerste oriëntatie op de film is, deel II het bekijken van de film en een educatief programma bevat en deel III verwerkingsopdrachten aanlevert.

De film staat hierin uiteraard centraal. De docent kan afhankelijk van zijn (haar) programma zelf bepalen hoeveel tijd er voor de oriëntatie op de film respectievelijk voor de verwerkingsopdrachten kan worden uitgetrokken. De vertoning van de film in het Nationaal Museum Verpleging en Verzorging (NMVV) in combinatie met het aansluitend educatief programma wordt sterk aanbevolen. Er is een alternatief programma ontwikkeld dat door de docent op school aangeboden kan worden als er geen museumbezoek mogelijk is c.q. daar niet voor gekozen wordt. Op beide mogelijkheden wordt in dit lesplan ingegaan.

Deel I Oriëntatie (180 minuten)	Deel II Film (180 minuten)	Deel III Verwerking (180 minuten)
1. Discussie (60) 2. Internetopdracht (60) 3. Motivatie (60)	Bezoek NMVV met educatief programma en film <i>Ik zorg er voor!</i> (90-120) <i>of</i> Programma op school <ol style="list-style-type: none"> 1. Website NMVV 2. Film 3. Vragen en discussie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg vroeger en nu (30) 2. Zoek de kick van het vak (30) 3. Verdieping (60) 4. Presentatie (60)

¹ Er zijn drie films, die respectievelijk bedoeld zijn voor:

- 1) de leerlingen van het VMBO in de onderbouw (in het kader van de studierichtingkeuze)
- 2) de leerlingen van de VMBO bovenbouw (in het kader van beroepsoriëntatie)
- 3) de leerlingen in het MBO beroepsonderwijs voor helpende, verzorgende of MBO-verpleegkundige (in het kader van beroepsverdieping).

Deze drie films kunnen ook als vervolgserie worden gebruikt.

I. Oriëntatie

Inleiding

In de film wordt een zestal mensen gevraagd naar wat voor hen het bijzondere is van het werken in de gezondheidszorg. Een veel voorkomend antwoord is, dat geen dag hetzelfde is. In tegenstelling tot veel kantoorbanen van 9 - 17 uur. Verdriet en vrolijkheid, humor en ernst wisselen elkaar voortdurend af in de zorg. Ieder mens brengt de eigen geschiedenis mee. Men leert nergens zoveel over mensen als in de gezondheidszorg. Voor zorg zijn sterke mensen nodig met liefde, humor en begrip. Er is momenteel een enorme ontwikkeling in de zorg vanwege de toegenomen mondigheid van cliënten (patiënten, bewoners). Goede zorg is zorg op maat kunnen geven. Dat wil zeggen: zorg die aan de vraag en behoefte van de cliënt beantwoordt. Goede zorg vereist niet alleen vakkennis en vaardigheden, maar ook creatief denken. Wie bereid is dat allemaal te ontwikkelen, is een gouden mens voor zorg verlenen.

Het is interessant om via de website van het Nationaal Museum Verpleging en Verzorging op zoek te gaan naar rolmodellen in de zorg. Anno 2002 werken er ruim 450.000 vrouwen en mannen in de zorg. In 1892 waren dat er ongeveer 300. Wat bezieldde die pioniers om onder de moeilijke omstandigheden van honderd jaar geleden voor de zorg te kiezen? Hoe hebben ze zich ingezet om van verplegen en verzorgen een beroep te maken? Laat je inspireren door hun doorzettingsvermogen!

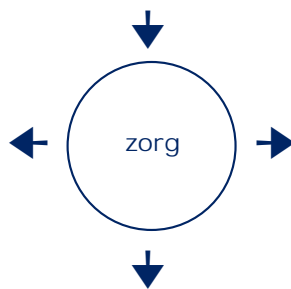
Werkvormen

1. Discussie (60 minuten)

Als opwarmer wordt er gestart met vier uitspraken uit de film.

1. Zorg is heel breed

Uw vraag: hoe breed?

Werkwijze

Teken een cirkel op flap of bord. Schrijf hierin het woord zelfzorg. Laat de groep hierop associëren in trefwoorden op post-its die rondom de cirkel worden geplakt

2. Werken in de zorg is zwaar, maar je krijgt er veel voor terug

Uw vraag: wat krijg je er allemaal voor terug?

(meer prikkelend: is dat iets anders dan wat je in andere beroepen zoals in het onderwijs, bij de politie, bij de NS of op het postkantoor krijgt?)

Werkwijze

1. De groep even laten nadenken en daarna alle uitkomsten op bord of flap noteren of
2. Kaartjes maken met uitspraken en de leerling een uitspraak laten zoeken, die het meeste aanspreekt
3. De uitkomsten laten toelichten en eventueel aanvullen

gezelligheid / lachen / warmte / knuffel / een lach / een traan / afwisseling / contact / verrassing

² Dit geldt met name voor die opdrachten, die mogelijk al in de les zijn behandeld.

3. Zorgen is een vak

4. Ieder kan het leren

Werkwijze

In de vorm van een stellingdiscussie met drie A4-tjes: eens, oneens, geen mening en aan drie kanten van het lokaal op te hangen. Iedere leerling neemt stelling in en mag weggelokt worden naar de overkant met goede argumenten. Activeer zoveel mogelijk korte spreekbeurtjes en het elkaar uit laten praten.

2. Ik wil meer weten over werken in de gezondheidszorg (60 minuten)

Een open, oriënterende opdracht, die bedoeld is om de leerlingen in tweetallen kennis te laten maken met het domein van verplegen/verzorgen door de website <http://verzorgende.pagina.nl>. Deze website is een rijke bron van informatie. Er kan ook gelinkt worden naar *Zorgportaal* (met organisaties zoals LEVV, AVVV, NMVV etc.).

Tip) Omdat contact met mensen en goede communicatie als meest belangrijke drijfveren door werkers in de gezondheidszorg worden genoemd, is onderstaande keuze op de website beslist een opsteker!

Communicatie in de zorg → Lichaamstaal → Analyse van de aanraking

De eerste beeldvorming over wat de zorg te bieden heeft, wordt genoteerd in het logboek van de leerling of reeds bestaande mappen (zoals die van Verzorging).

Tip) het is handig hiervoor aanvulzinnen te gebruiken, zoals:

1. Ik heb ontdekt, dat ...
2. Het meest interessante vind ik....
3. Waar ik tegenop zie, is...
4. Ik vraag me af, of...

In het geval van museumbezoek kunnen de leerlingen ook meteen een aantal vragen bedenken.

3. Motivatie (60 minuten)

Ik wil het met jullie over motivatie hebben. Waarom heb je voor de richting zorg & welzijn gekozen? Wat vind je het leukst aan werken met mensen? Bedenk dingen waar jij door gemotiveerd raakt. Dat kan je helpen bij het kiezen van een beroep (of beroepsrichting).

Werkwijze

1. Op twee flappen staan onder elkaar alle letters van het alfabet.
2. Nodig de leerlingen uit een of meer letters te kiezen, waarmee hun motivatie begint (zoals de A van actief, de C van compliment, de M van mensen etc.)

² Dit geldt met name voor die opdrachten, die mogelijk al in de les zijn behandeld.

3. De leerlingen hebben hiervoor even denktijd nodig. Zorg dat ze zich een moment kunnen concentreren om het eerst voor zichzelf op te kunnen schrijven.
4. Daarna mogen ze de motivatiebevorderende trefwoorden achter de desbetreffende letter van het alfabet zetten.
5. De docent stimuleert de moeilijke letters of vult ze zelf eventueel nog aan (de Q, X, Y zijn berucht). Ook personen, dus namen kunnen worden gebruikt.
6. De uitkomst bespreken en zonodig doorvragen op onduidelijkheden.
7. Een aantal conclusies trekken over de motivatie voor een zorgberoep.

II. Programma met de film *Ik zorg er voor!*

Film

In deze film leren we zes werkers in de gezondheidszorg kennen. Ze laten hun werk zien vanuit hun eigen beleving, ze vertellen over de mooie momenten in het werk, hun rol binnen het team, hun weg om zover te komen (iets over hun opleidingen) en hun toekomstplannen. Daarnaast zien we beelden van hun werk en hun privé. Zo vertellen zij samen het verhaal over wat zo mooi is in de zorg. Ze versterken elkaar, geven verschillen aan en stralen samen beroepstrots uit.

Mandy is 22 jaar en werkt als helpende van mensen met een lichamelijke handicap in de thuiszorg: "iedere bewoner is anders".

Ria is 24 jaar en kraamverzorgende in de thuiszorg: "het meest interessant van mijn werk vind ik de verschillen tussen mensen, culturen, geloof".

Cindy is 21 jaar en verzorgende in een verpleeghuis, afdeling psychogeriatric: "wassen en eten zijn de leukste taken. Tijdens het wassen heb je veel contact met de bewoner en je doet nog veel meer zoals nagels verzorgen en haren kammen. Je stimuleert ze vooral in wat ze nog zelf kunnen doen".

Ghislaine is 23 jaar en verzorgende van kinderen met een meervoudige handicap: "het beeld van mensen met een verstandelijke handicap is vaak zo eenzijdig (zoals: "ze kwijlen, ze schreeuwen hard..."), want er zijn ook zoveel leuke momenten".

Bas is 27 jaar en CCU-verpleegkundige in opleiding op de afdeling hartbewaking in een ziekenhuis: "ik leer het meeste in de praktijk en zoek daar wel de theorie bij".

Eline is 24 jaar en verzorgende in de thuiszorg: "het verzorgen van een grote wond, die stinkt... Ik bedenk graag oplossingen voor problemen".

Educatief programma museum (90-120 minuten)

Wanneer men kiest voor het bekijken van de film in het Nationaal Museum Verpleging en Verzorging, ziet het educatief programma er als volgt uit:

- hoezo dit museum? (introductie)
- film *Ik zorg er voor!*
- hoe het vroeger zat (museumbezoek met vragen en opdrachten)
- het Nationale Zorgspel met een souvenir als prijs (facultatief).

Programma op school (180 minuten)

Het programma op school ziet er als volgt uit:

Lesopzet

1. De leerlingen nemen vooraf alvast een kijkje op de website van het NMVV (de beide exposities zijn zeer de moeite waard en de Sitemap onder Extra). Ze noteren hun eerste indrukken (30 minuten).
2. De film bekijken en onderstaande opdrachten 1 t/m 6 al vooraf geven (30 minuten)
3. Vragen, discussie en opdrachten naar aanleiding van de film (120 minuten)
- 3.1 plenair ± even stoom af laten blazen en eerste reacties; koppelen aan de eerste beeldvorming van de leerlingen (30 minuten).

Algemeen

Beantwoorden de diverse beelden over zorgverlening aan wat je zelf tot nu toe over zorg vond (zoals zwaar werk, slecht betaald etc.)? Welk beeld komt absoluut niet overeen met jouw opvattingen of ideeën en waarom niet?

3.2 opdrachten 1 t/m 6 in subgroepen van 4-5 leerlingen (60 minuten)

Opdrachten

1. Wat voor soort opleiding heeft Mandy gehad?
Wat vertelt Mandy over haar taken en wat vindt ze zo leuk in dit werk?
Welke uitspraak van Mandy heeft de meeste indruk op je gemaakt?
Zou jij ook voor Karlijn willen zorgen? Wat zou jij dan belangrijk vinden?
 2. Ria geniet van haar werk als kraamverzorgende. Toch had ze heel andere verwachtingen over dit werk.
Welke bijvoorbeeld?
Welke taken zie je haar doen en welke noemt ze nog meer?
Stel: je loopt ook een dagje met Ria mee. Waar zou je haar het liefst bij willen helpen? Wat wil je nog meer over de kraamzorg weten?
 3. Ghislaine had nooit gedacht dat ze dit werk zo leuk zou vinden.
Wat moet Ghislaine allemaal weten en kunnen om kinderen met een meervoudige handicap te verzorgen? Misschien heb je al een duidelijk beeld hoe een doorsnee dag van Ghislaines werk eruit ziet, maar wat zou je haar zelf nog willen vragen?
 4. De ommezwaai van Cindy's vroegere opleidingen en werk naar het werk van nu is verrassend. Wat benoemt Cindy als haar belangrijkste motivatie om met ouderen te willen werken? Wat lijkt jou het moeilijkst of het leukst van dit werk?
 5. Bas vertelt waarom hij dit beroep heeft gekozen. Noem een aantal taken, die Bas in zijn dagelijks werk moet uitvoeren. Wat zijn de voor- en nadelen van zijn werk, denk je? Wat spreekt je wel/niet aan van het werken in een ziekenhuis?
 6. Welke aanleiding was er voor Eline om in de thuiszorg te gaan werken?
Welke taken heb je gezien? Kun je er zelf nog een aantal bedenken?
Wat lijkt jou het mooiste van het werken bij mensen thuis? En wat zou juist extra moeilijk kunnen zijn?
- 3.3. Tips voor de plenaire nabespreking (30)
- Iedere groep presenteert zijn eigen flap met het resultaat van de vragen en discussie. Dit mag ook creatief met tekeningen, plaatjes, symbolen etc.
 - Iedere groep kiest zijn eigen presentator
 - De docent vat de uitkomsten samen; bijvoorbeeld door de overeenkomsten en verschillen te signaleren, door aanvullende informatie te geven en/of tips voor zoekwerk.

III. Verwerkingsopdrachten (180 minuten)

1. Zorg vroeger en nu (30)

Cindy maakt in een van de filmfragmenten de opmerking, dat zorg veel minder zwaar is dan vroeger. Zij geeft het voorbeeld van de tillift die elektrisch bediend wordt, terwijl er vroeger gewoon handmatig getild moest worden. Veel verzorgenden en verplegenden hadden hierdoor met rugklachten te kampen.

Opdracht:

De leerlingen maken in tweetallen een lijstje van tenminste tien attributen of omstandigheden, waarin de verpleging van vroeger verschilt van de verpleging van nu. Hieraan is meteen te zien, dat we in andere tijden leven. Het klopt: verzorging en verpleging is een stuk lichter geworden. Er zijn inmiddels veel hulpmiddelen binnen handbereik. De leerlingen mogen zelf bepalen hoe ze aan die informatie komen (zoals documentatie via het NMVV, bezoek aan een zorginstelling of een interview met een werker in de zorg).

Vroeger	Nu
1. Tillen met je handen (rug etc.)	Tillift

De lijstjes - al of niet gecombineerd met plaatjes - worden in de klas opgehangen of uitgewisseld.

2. Zoek de kick van het vak (30 minuten)

www.andersbeleven.nl is een bijzondere website over andere soorten van zorgverlening. Deze laat de leerlingen zien, dat er veel ontwikkeling zit in de zorg. Het illustreert bij uitstek, dat goede zorg ook creatief handelen betekent! Er is immers veel meer gezond in de zorg dan ziek. Veel mensen leggen hun hart en ziel in hun werk voor de gezondheidszorg. Veel mensen ontvangen een zeer hoogstaande zorg. Wij als Nederlanders zijn, over het algemeen, gewend om naar buiten te brengen wat er niet goed gaat, maar de filosofie: "aandacht voor het gezonde" is al zes jaar het uitgangspunt. Juist datgene te benadrukken wat er wel goed gaat. Waardering, respect, humor en warmte zijn de sleutelwoorden. Vele grote en kleine projecten hebben er al in ziekenhuizen, verpleeghuizen en revalidatiecentra plaatsgevonden. Hierbij werden de instellingen voor een dag omgetoverd tot een feestelijke locatie. Voorts werden de zintuigen van iedereen (medewerkers, bezoekers, patiënten) aangenaam geprikkeld. Het blijkt mogelijk op een andere manier over de zorg te gaan nadenken en het anders te beleven. De stichting *Anders Beleven* is opgericht om geur, kleur en muziek binnen de witte muren van de zorg een warme plek te geven.

Voorbeelden uit de website

Stel: je wordt voorbereid voor een operatie en je slaapt in met je lievelingslied...

Stel: in de gang van het ziekenhuis staat een geurig, kleurig geurlaboratorium...

Stel: je woont op een psychogeriatrische afdeling en er komt iemand je voeten heerlijk masseren...

Opdracht:

De leerling moet nog tenminste drie andere alternatieven van zorg bedenken.

Ze zijn op deze website te vinden, maar het mogen natuurlijk ook zelfbedachte zijn. Met andere woorden: waar kun je zieke mensen (of mensen die extra zorg nodig hebben) extra mee verwennen?

3. Verdiepingsopdrachten naar keuze (60)

Onderstaande opdrachten kunnen naar behoefte worden gekozen. Om deze reden zijn het open opdrachten. De docent kan afhankelijk van de beschikbare tijd zelf keuze bepalen. Bij ontbreken van voldoende internetmogelijkheden biedt ook het materiaal van Inventief (zoals TJOIZ etc.) een goed alternatief.

3.1 Thuiszorg

Voor leerlingen die na het zien van de video meer willen weten over het werken in de thuiszorg is de cd-rom Thuiszorg, ook jouw zorg een absolute aanrader. Deze cd-rom maakt deel uit van een breed pakket voorlichtingsmateriaal over werken in de zorg. Het pakket bestaat uit drie videofilms, een dvd en een cd-rom. Het voorlichtingsmateriaal wordt gratis aangeboden aan alle opleidingen ROC, VMBO, HBO-V en ZorgMediatheek (LVT, zie aanvullende informatie). Het is bedoeld voor leerlingen/studenten in het beroepsonderwijs, die zich voorbereiden op hun stages of zich oriënteren op loopbaanmogelijkheden in de thuiszorg. Alle aspecten van het werken in de thuiszorg komen in het pakket aan de orde: de dagelijkse werkzaamheden in de praktijk, het contact met collega's, aandacht voor de eigen fysieke belasting en ergonomie, de werkrelatie met de heel verschillende cliënten, de leuke en moeilijke kanten van het werk, de ethische dilemma's waar medewerkers mee te maken krijgen en de persoonlijke motivaties en drijfveren van jonge mensen die voor de thuiszorg kiezen. Het laat alle mogelijkheden zien van de vijf niveaus van opleiden, beroepsuitoefening en doorstroming naar hogere niveaus (van zorghulp niveau 1 → helpende zorg MBO niveau 2 → verzorgende MBO niveau 3 → verplegende MBO niveau 4 → HBOV niveau 5). Ook de beide leerwegen BOL en BBL worden beschreven.

3.2 Gehandicaptenzorg

De website: www.handicap.nl (met name de links naar *Zelfstandig leven en Zorg thuis*) voert de leerling binnen in de wereld van mensen met een handicap. Daarnaast is de -door een spierziekte gehandicapte Marc zelf ontworpen- ondeugende www.lolstoel.nl er juist eentje om het leven met een handicap te kunnen relativeren.

3.3 Mensen met een verstandelijke handicap

De website: www.zetnet.nl is zowel voor als door mensen met een verstandelijke beperking samengesteld. Dat is onder andere te zien aan de gekleurde icoontjes op de homepage. Ook het zwerven op deze site kan de leerling helpen zich nog meer te verdiepen in de wereld van mensen, die verstandelijk beperkt zijn. De twee aanraders zijn in ieder geval Praathuis (met de stelling: *Alle mensen met een verstandelijke handicap kunnen kinderen krijgen* en een aantal reacties hierop) en *Nieuws van de redactie* (met de rubrieken *Radio en TV* en *Voor jou gelezen*).

3.4 Landelijke website over opleidingen en beroepen in de gezondheidszorg

Bezoek de website: www.GOBnet.nl voor algemene informatie over de thuiszorg of over de gehandicaptenzorg³

Tip) In een meer gestructureerde opzet is het handig de groep te verdelen in subgroepen, analoog aan de zes werk velden uit de video. Voor het ziekenhuis zie aanvullende informatie op www.verzorgendepagina.nl

4. Presentatie (60 minuten)

De leerlingen organiseren een markt van vijf of zes "kraampjes", waarin de resultaten van dit lesplan en hun zoektocht geshowd, gepresenteerd en/of aan elkaar uitgewisseld worden. Dit kan al of niet in combinatie met een (zeepkist) spreekbeurtje (pantomime, grap etc.) van 1-3 minuten over het beste idee over werken in de gezondheidszorg.

Tip 1) Het werkt extra stimulerend als het beste idee (zie bijvoorbeeld *Anders Beleven*) wordt beloond wordt met een prijs (video, CD, spelletje, beertje of iets dergelijks).

Tip 2) Een aardige afronding is ook de leerlingen *Beroepskeuzespecial Midden-Nederland 2003* in de vorm van een poster met opdrachten mee te geven (uitgave TJOIZ Jongerenmagazine over de Zorgsector)

³ In de zorg voor mensen met een handicap zijn drie groepen te onderscheiden, te weten: lichamelijk gehandicapt, verstandelijk gehandicapt, zintuiglijk gehandicapt. Er zijn ook combinaties mogelijk van handicaps.

Aanbevolen literatuur en aanvullende informatie

CD-rom *Thuiszorg, ook jouw zorg*. De Landelijke Vereniging voor Thuiszorg (LVT) heeft voor deze cd-rom een prijs gewonnen (de Emma Award). De LVT vertegenwoordigt ongeveer 100 thuiszorginstellingen in Nederland. In de thuiszorg werken ruim 170.000 medewerkers voor zo'n twee miljoen cliënten.

De bij de LVT aangesloten instellingen hebben een marktaandeel van ruim 90% van de verpleging en verzorging thuis en 75% van de kraamzorg. Bestellen van het voorlichtingspakket of informatie: Helga Oosterkamp telefoon 06 15 44 52 05 of Simone Agema telefoon 06 55 75 88 39 (Afdeling Communicatie).

Bureau *Inventief* in Tilburg is een communicatiebureau, dat imagocampagnes ondersteunt en lesmateriaal ontwikkelt voor *Zorg & Welzijn*. Materiaal (*beroepskeuzespecial 2003*, TJOIZ, vriendenboekje, lesbrieven en docentenhandleiding) is gratis te bestellen: (013) 583 70 77.

Dit lesplan is ontwikkeld door:

Wilma van der Heide, Onderwijs & Advies (O&A), Bussum

Met dank aan:

Anne Marie de Bruyn, museum NMVV, Zetten

Nicolien van Halem, SVOZ, Utrecht

Riet Kuiperij, Kuiperij Advies, Kerk-Avezaath

Mia Naus, VMBO Trajectumcollege, Maastricht

Franca Ogg, KPC, Den Bosch

Ans van der Vleuten-van Boxtel, Scholengemeenschap Were Di, Valkenswaard

Nannie Wiegman, museum NMVV, Zetten.

Bijlage:

De tien geboden van Zuster Melk (1931)

Tien Geboden voor Verplegenden:

- 1. Word dan pas verpleegster als ge beseft dat ge het woord "dienen" voortaan vol vreugde in Uw banier moet schrijven; dat ge in de ziekenkamer vol van Uw zieke, leeg van Uzelf moet zijn.*
- 2. Bedenk de groote verantwoordelijkheid die de ziekenverpleging U oplegt. Hoe één onnauwkeurigheid, één fout, het leven van een mensch, het geluk van een familie kan vernietigen.*
- 3. Absoluut kunnen gehoorzamen is één der eerste eischen. Doch een intelligente gehoorzaamheid wordt hier verwacht, niet een automatisch uitvoeren van bevelen.*
- 4. Bedenk wel dat ge in liefde en zorgzaamheid een moeder, een echtgenoot, een dochter nooit kunt overtreffen. Grootere kennis en bedrevenheid alleen geven de verplegende het recht de plaats der verwanten in te nemen.*
- 5. Verwaarloos Uw uiterlijk zoo min als Uw innerlijk. Een eerste indruk kan van zooveel betekenis zijn voor den zieke die zich aan U moet toevertrouwen; voor de familie die de zieke aan U moet overlaten.*
- 6. Treed beslist op. Overweeg te voren, stel U eerst goed op de hoogte, doch als ge handelt, handel dan kalm en zeker, opdat Uw patiënt zich vol vertrouwen aan U kan overgeven. Zoo zult ge een hulp en steun voor hem worden en hem kunnen helpenden vaak slappen wensch om te genezen te maken tot den krachtigen wil om te genezen.*
- 7. Spreek nooit over Uw patiënt of over zijn ziekte met anderen. Al wat in de uitoefening van Uw beroep ter Uwer kennis komt, moet beschouwd worden als een ambtsgeheim. Ook in Uw leerjaren, voor ge de belofte tot stilzwijgen hebt afgelegd.*
- 8. Spreek en beweeg U rustig. Haastige, drukke menschen zijn een kwelling voor een zieke. Rustig zijn sluit echter opgewektheid niet uit. Een zonnige zuster is een zegen in de ziekenkamer, waar de vreugde ook haar scepter kan zwaaien, zij het op stille wijze.*
- 9. Doordring U van de groote waarde van het gezegde: Voorkomen is beter dan genezen. Niet alleen ten bate van Uw zieke, doch ook ten bate van Uzelf. Leef hygiënisch, voorkom besmetting, zorg voor geregelde ontspanning, die echter geen grote inspanning worde.*
- 10. Houd den naam van Uw ziekenhuis, Uw corps hoog. Streef er naar Uw beroep te verheffen. In dezelfde mate als het aanzien der verplegenden stijgt neemt het vertrouwen in hen toe. Gij doet oneindig veel meer voor Uw patiënt als ge hem vertrouwen in de verplegenden geeft dan wanneer ge hem technisch wel uitstekend helpt, doch hem door Uw optreden dit vertrouwen ontnemt; wanneer hij zich in Uw hoede niet veilig en verborgen weet.*

Uit: De Praktijk der Ziekenverpleging, Zr. H.A. Melk, 's-Gravenhage, 1931.

